

**MARKAZIY OSIYO DAVLATLARI KENGASHIDA YANGI
O`ZBEKISTON IMIJI.**

Mirzajanov Abdu Malik Abrorovich

Dekan fakulteta "Международных отношений и экономики" universiteta

"Diplomat University"

Ekspert politolog-mejdunarodnik

Annotatsiya. Ushbu maqolada yangi O'zbekistonning Markaziy Osiyo davlatlari Kengashi tarkibidagi rivojlanayotgan ro'li, uning strategik hissasi, mintaqaviy ta'siri va kelajakdagi istiqbollari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot O'zbekistonning markaziy osiyo davlatlari kengashi doirasidagi siyosiy, iqtisodiy va diplomatik aloqalarini ta'kidlab, uning mintaqaviy barqarorlik va rivojlanishga ta'sirini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar. Yangi O'zbekiston, Markaziy Osiyo davlatlari Kengashi, mintaqaviy hamkorlik, Markaziy Osiyo, diplomatik munosabatlar, iqtisodiy rivojlanish, geosiyosiy strategiya

Yangi O'zbekiston Markaziy Osiyoda hal qiluvchi rol o'ynadi va yaqinda amalga oshirilgan islohotlardan buyon Markaziy Osiyo davlatlari Kengashiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Mintaqaviy hamkorlik va barqarorlikni oshirish uchun tuzilgan Kengash a'zo davlatlar uchun umumiy muammolarni hal qilish va hamkorlikdagi o'sishni ta'minlash uchun platforma yaratadi. Ushbu maqolada O'zbekistonning KHKdagi roli o'rganilib, uning strategik tashabbuslari, mintaqaviy barqarorlikka qo'shgan hissasi va kelajakdagi mintaqaviy dinamikaning oqibatlarini haqida so'z boradi.

O'zbekistonning markaziy osiyo davlatlari kengashidagi ro'li uning Markaziy Osiyodagi strategik ahamiyatini ta'kidlaydi. Mamlakatning islohotlarga asoslangan yondashuvi va diplomatik sa'y-harakatlari uni asosiy mintaqaviy o'yinchi sifatida ko'rsatdi. Biroq, milliy manfaatlarni mintaqaviy maqsadlar bilan muvozanatlash va markaziy osiyo davlatlari kengashi tashqaridagi yirik davlatlar bilan munosabatlarni boshqarish kabi muammolar saqlanib qolmoqda. Muhokamada O'zbekistonning Kengashdagi ishtirokidan maksimal foyda olish uchun hamkorlik va hamkorlikni davom ettirish zarurligi ta'kidlandi.

Joriy yil 14-may kuni Toshkentda qurolli mojaro zonalaridan qaytganlarni reabilitatsiya va reintegratsiya qilish masalalari bo'yicha Markaziy Osiyo mintaqaviy ekspertlar Kengashining birinchi yig'ilishi bo'lib o'tadi.

Mintaqaviy ekspertlar Kengashi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan 2022-yil 3-4-mart kunlari Toshkentda tashkil etilgan yuqori darajadagi «BMT global aksilterror strategiyasini amalga oshirish bo'yicha Qo'shma harakatlar rejasi doirasida Markaziy Osiyo mamlakatlari mintaqaviy hamkorligi»

xalqaro konferensiyasida ilgari surilgan va xalqaro sheriklar tomonidan keng ko'lamda qo'llab-quvvatlanayotgan tashabbusi doirasida tashkil etilmoqda.

Anjuman O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Strategik va mintaqalararo tadqiqotlar instituti, O'zbekiston Respublikasi Davlat xavfsizlik xizmati, O'zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi huzuridagi Oila va ayollar masalalari qo'mitasi, shuningdek BMT Terrorizmga qarshi kurash boshqarmasi, Markaziy Osiyo uchun preventiv diplomatiya bo'yicha mintaqaviy markaz, Yevropada xavfsizlik va hamkorlik tashkilotining O'zbekistondagi loyihalari muvofiqlashtiruvchisi hamkorligida tashkil etildi.

Mazkur yig'ilishda Markaziy Osiyo davlatlari, xalqaro tashkilotlar – BMT va EXHTning yuqori martabali mansabdor shaxslari, shuningdek qaytganlarni rehabilitatsiya va reintegratsiya qilish, xususan jinoiy harakatlar sodir etishda gumon qilinayotgan shaxslarni javobgarlikka tortish sohasidagi mutaxassislar ishtirok etadi.

Konferensiyaning ochilish marosimida BMT Bosh kotibi o'rinbosari – Terrorizmga qarshi kurash boshqarmasi rahbari Vladimir Voronkov, Bosh kotibning Markaziy Osiyo bo'yicha maxsus vakili, BMTning Markaziy Osiyo uchun preventiv diplomatiya bo'yicha mintaqaviy markazi rahbari Kaxa Innadze, BMT Xavfsizlik Kengashi Aksilterror qo'mitasi Ijroiya direktorati rahbari vazifasini bajaruvchi Veysun Chen, Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston va O'zbekiston delegatsiyalari rahbarlari nutq so'zlashi kutilyapti.

Tadbirda ko'plab xalqaro va mintaqaviy tashkilotlar, jumladan MDH Aksilterror markazi, SHHT Mintaqaviy aksilterror tuzilmasi, Osiyoda hamkorlik va ishonch choralari bo'yicha kengash Kotibiyati, Iqtisodiy Hamkorlik Tashkilotining Parlamentlararo Ittifoqi, Kollektiv xavfsizlik shartnomasi tashkiloti va BMT tuzilmalari, xususan Narkotiklar va jinoyatchilik bo'yicha boshqarmasi, Inson huquqlari bo'yicha Oliy komissar boshqarmasi, Qochoqlar ishlari bo'yicha Oliy komissar boshqarmasining yuqori darajali vakillari ishtiroki rejalashtirilgan.

Konferensiya qaytganlarni rehabilitatsiya va reintegratsiya qilish hamda mintaqadagi davlatlar hamkorligini institutsionallashtirish sohasida Markaziy Osiyo davlatlari o'zaro tajriba almashishi uchun o'ziga xos maydonga aylanadi hamda Markaziy Osiyo davlatlarining yuksak darajadagi birlashuvining va mintaqada tinchlik va xavfsizlikni ta'minlash uchun mas'uliyatni birgalikda zimmasiga olishga tayyorligini yana bir bor namoyish etadi.

Tadbir doirasida «Repatriantlarni rehabilitatsiya va reintegratsiya qilishga davlat va umumiy ijtimoiy yondashuvning ahamiyati», «Mahalliy jamoalar va jamoat tashkilotlarining sohadagi o'rni» kabi muhim mavzularda seksiyalar tashkil etiladi.

Xulosalar

Yangi O'zbekistonning KHKga qo'shilishi Markaziy Osiyoning mintaqaviy dinamikasida sezilarli rivojlanishdan dalolat beradi. Uning iqtisodiy integratsiya, diplomatik aloqalar va mintaqaviy barqarorlikka qo'shgan hissasi diqqatga sazovordir. O'zbekistonning amalga oshirilayotgan islohotlari va faol pozitsiyasi Kengash kun tartibini shakllantirishda davom etishi va yanada keng mintaqaviy manzaraga ta'sir qilishi mumkin.

O'zbekiston markaziy osiyo davlatlari kengashi doirasidagi rolini yanada oshirish uchun:

Mintaqaviy hamkorlikni mustahkamlash: markaziy osiyo davlatlari kengashiga a'zo boshqa davlatlar bilan iqtisodiy va siyosiy aloqalarni o'rnatish va chuqurlashtirishni davom ettirish.

Hamkorlikdagi loyihalarni takomillashtirish: infratuzilmani rivojlantirish va ekologik barqarorlik kabi umumiy mintaqaviy muammolarni hal qiladigan qo'shma loyihalarni boshlash va qo'llab-quvvatlash.

Tashqi ishtirokchilar bilan muloqot qilish: O'zbekistonning strategik maqsadlari keng geosiyosiy tendentsiyalarga mos kelishini ta'minlash uchun mintaqaviy manfaatlarni yirik tashqi davlatlar bilan munosabatlar bilan muvozanatlash.

Ushbu strategiyalarni qabul qilgan holda, yangi O'zbekiston Kengashning asosiy ishtirokchisi sifatida o'z mavqeini mustahkamlashi va Markaziy Osiyoning yanada yaxlit va barqaror bo'lishiga hissa qo'shishi mumkin.

Adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining "Tashqi iqtisodiy faoliyat to'g'risida"gi qonuni. // Xo'jalik va huquq, 2000.
2. Vahobov A., Burxonov U., Jumaev N. Chet mamlakatlar moliyasi. -T.: Yangi asr avlodi. 2003.
3. Козырев В.М. "Основы современной экономики" 2-е издание. Учебник для вузов. Москва: "Финансы и статистика", 2001.
4. Мамедов О.Ю. Смешанная экономика. - Ростов н/Д: Изд. Феникс, 2001.
5. Самуэлсон П., Нордхаус В. Экономика.: Учебник / 18-е изд.: Пер с англ. –М.: ООО "Вильямс", 2009.
6. Тухлиев Н., Таксанов А. Национальная экономическая модель Узбекистана. - Т.: "Ўқитувчи", 2000.